

Ա Մ Ո Ւ Լ

ՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Ծանոյ իւրաքանչիւր շրջանը հշ օրինակ է :
Ստորագրութեան տեղն է Գ. Պօլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ Գր. 6 :
Զուրս երթալիք փոստային ծախքը առնողին վրայ է :

Շրջանին գինը կէս Օսմ. ոսկի 50
Մէկ Թիւը դահեկան արծաթ 1
Անվճար նամակ չընդունուիր : — Ծանուցման տողը 5

Թիի 967 ԴԳ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԹ.

1882

ԶՈՐԵՔԵՍԻԹԻ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Վ Ե Ր Ա Ղ Ա Ր Ձ

ԱՄԵՆ. Տ. ՆԵՐՍԷՍ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԳԻ

Յ Ս. Թ Ո Ռ Ի Ի Ր

Երկուշաբթի օրուընէ ի վեր մայրաքաղաքիս բոլոր Հա-
յերն մեծ ուրախութեան մէջ են, յսելով այն բերկրառիթ
լուրը, թէ Վեհ. Սուլթանի բարձր հրամանաւ Ամեն. Տ.
Ներսէս Սրբազան Պատրիարքի հրաժարականը չընդունու-
լով Բ. Դռնէն Նորին սրբազնութեան հրաւէր եղած է վե-
րադառնալ յաթոգ իւր Պատրիարքական :

Արդարեւ ըստ հրաւիրանաց Մեծ. Եպարքոս Սայիտ փա-
շայի՛ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան երկուշաբթի ժամը հին-
գին յատուկ կառօք Պատրիարքարանի բարապանի մը հետ
Նորին բարձրութեան ապարանքը կերթայ ի Նշան թաշի :

Բարձր. Մեծեպարքոսն իւր ընդունելութեան սենեկին
մէջ երկու ժամու չափ Նորին Սրբազնութեան հետ բանակ-
ցելով կը յայտարարէ թէ Վեհ. Սուլթանն Հայոց Պատրիարք
զՆերսէս Սրբազան կը ճանչնայ իրբեւ հաւատարիմ տէրու-
թեան յիշելով Նորին սրբազնութեան ազգին ու երկրին մա-
տուցած թաղմաթիւ անձնանուէր ծառայութիւնները :

Նորին սրբազնութիւնն թէ Վեհ. Սուլթանի եւթէ Մեծ.
Եպարքոսի առ ինքն յայտնած համակրութեանն ու վստա-
հութեանն համար, իր խորին շնորհակալութիւնն յայտնելով
հանգերձ՝ իր անձնական տկարութիւնը կապարկէ իրր պատ-
ճառ իր պատրիարքական պաշտօնավարութեան այլեւս չը
կարենալ շարունակելուն :

Մեծ. Եպարքոսն Նորին սրբազնութեան տկարութիւն
զխանալով հանգերձ կտրիպէ Վեհ. Սուլթանին կամքը կա-
տառելու, որով ոչ թէ միայն երկրին, այլ Հայ ազգին ալ
աւելի մեծ ծառայութիւն մը կապարած պիտի ըլլայ, եթէ
եւ տաճու իր հրաժարականը : Եւ կը խոստանայ Մեծ. Ե-
պարքոսն ի մօտոյ կարգադրել այն ամէն խնդիրներ, որը
անլոյծ մնացած են ցարդ :

Երբ դարձեալ Նորին սրբազնութիւնն կը պնդէ իր հը-
րաժարման վրայ, Մեծ. Եպարքոսն կտրիպուի յայտարարել
իրեն թէ մինչեւ որ իր հրաժարականն ետ չառնու, անկա-
րելի է երկնի պալատն երթալ, ուր Վեհ. Սուլթանն ժամէ

ժամ կապսէ լսելու համար այս բերկրառիթ աւետիար : Եւ
թէ կը յայտնէ նաեւ Նորին սրբազնութեան, թէ մի քանի
օրէն Նորին կայսր Վեհափառութեան պիտի ներկայանայ
անձամբ յայտնելու Նորին Վեհափառութեան իր Պատրիար-
քական պաշտօնը դժուարացնող պատճառները :

Երկու ժամ այս բանակցութիւնը տեւելէն յետոյ՝ Նորին
Սրբազնութիւնն կտրիպուի վերջապէս ընդունիլ իր Պատ-
րիարքական պաշտօնի շարունակութիւնը, կարի ինն վըս-
տահութեամբ Մեծ. Եպարքոսի նոյն օրը տուած յուսալից
խոստմանց վրայ, եւ կը մեկնի նոյն ապարանէն մեծ պատ-
ուով եւ արժանաւայել յարգանքը :

Երէկ դատական գործոց նախարար Ասիմ փաշայի կող-
մէն Բ. Դռնէն հրաւիրուեցաւ Գեր. Պատրիարք. փոխանոր-
դըն եւ հարցուեցաւ իրեն թէ Ներսէս Սրբազան եկաւ ի
Պատրիարքարան :

Գեր. Պատրիարքական փոխանորդ Հայրը շնորհակալու-
թիւն յայտնելով Վեհ. Սուլթանի որ ընդունած չէ զհրա-
ժարական Նորին Սրբազնութեան, խնդրեց որ գրով մը հա-
ղորդուի ի Պատրիարքարան, օրպէս զի վաղուան գումարել
խառն ժողովոյ տնօրինութեամբ պատուիրակութիւն մը կող-
մուի երթալ հրաւիրելու համար Գնորին Սրբազնութիւնն յա-
թառ իւր : Ասիմ փաշայ սոյն գիրն երեկ երեկոյին զրկեց ի
Պատրիարքարան :

Ահա այսպէս տարիէ մը ի վեր ազգը տատանեցնող
Պատրիարքական խնդիրը կը լուծուի եւ վերջ կը դառնայ այն
խել մը հակառակութիւնը եւ շիտութիւնը, որը տիրած
էին ազգին մէջ, ի շնորհս մեր հայրախնամ Վեհ. Սուլ-
թանի բարեսէր եւ գորովագութ զգացմանց :

Այս առթիւ կառաջարկեմք որ ի դժմաց բո-
վանգալ թուրքիոյ հայ հասարակութեան Ազգային
վարչութիւնը փութայ շնորհակալութեան ուղերձ մը
մատուցանել Վեհ. Սուլթանին և բաց ասկէ մայրա-
քաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց մէջ գոհաբանական ա-
ղօթքներ կառարել տալ վասն անգին կենաց Նորին
կոյսերական Վեհափառութեան :

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԵՇԱՏՈՒՆՔ ԵՒ ՓՈՒՆՉ

Փունջ պատուական լրագրոյ ազգասէր խմբագրապետն սովորութիւն ունի միշտ ազգային պաշտօնէից արարքները քննադատել, անշուշտ ազգին օգուտն իրեն կէտ նպատակի համարելով. սակայն դժբաղդաբար իւր այս ազգասիրական ընթացքը փոխանակ օգուտ մը բերելու շատ անգամ փաստ կը բերէ ազգին :

Յիշեալ լրագրոյ ազգասէր խմբագրին բաղմամբայ սկզբունքն է մէկը յիշուի կամ յանդիմանի քննադատած ու հարուածած «տան» , այն առարկայ եղող անձը շարունակ քաշկռտել ու անուանարկել : Մանաւանդ երբ քննադատած անձը հարուստ ըլլայ, այն ատեն կ'սկսի սպառնալիքօք պատգամ որոտալ այդ անձին դէմ : Նորա քսակին տիրապետել ուզելով :

Չենք գիտեր թէ մեր ազգին հարուստ դասէն առատաձեռնօրէն դրամական օգնութիւն կրնա՞նք սպասել այս եղանակաւ և այս ընթացքով :

Ի՞նչ իրաւունք ունինք հարուստ անձի մը վրայ բռնանալ ըսելով թէ՛ այն ինչ տեղի վարժարանը կը գոցուի կօր, հարկը կամ երկու հարկը ոսկի պարտք ունի : Ուստի եթէ ազգասէր ես, ազգ պարտքը հատուցանելու ես :

Այսպիսի առաջարկութիւն մը որու որ ըլլուի, կրնա՞յ օրինաւոր համարուիլ և միանգամայն կրնա՞յ յաջողութիւն դնել : մանաւանդ երբ փունջի նման մէկ մը հրամայաբար այսպիսի պահանջում մը ընէ :

Փունջ անպատկառ կերպով հրապարակաւ այսպիսի պահանջում մը Տիար Յովհաննէս Կիւմիւշեանէն ընելէ ի դատ՝ չիղճար նաև ըսելու թէ Երուսաղիմայ պարտուց բարձման ետ միալուն գլխաւոր պատճառն յիշեալ անձն է եղած երկու տարիէ ի վեր :

Այժմ փունջի կը հարցնենք թէ ի՞նչ վաստ ունի թէ Տիար Յովհաննէս Կիւմիւշեան այս պարտուց բարձման յաջողութեան համար արգելք եղած է և փոխանակ ըսելու թէ ամենէն աւելի աշխատող ու աքնող նոյն ինքն Կիւմիւշեան եղած է թէ սոյն Յանձնաժողովոյ և թէ Տնտես, միութեան գործին մէջ :

Միթէ մինչեւ ցարգ Երուսաղիմայ պարտուց բարձման Յանձնաժողովոյ մէջ միայն ինք Կիւմիւշեան գտնուած է, ուրիշ ընկերներ ալ չունի :

Ի՞նչ ընէ Կիւմիւշեան, երբ ազգայինը հակառակ ներսէս սրբազան Պատրիարքի հրատարակած յորդորական շրջաբերականաց՝ յիշեալ Յանձնաժողովոյ ի գործ դրած փութալանութեանց և ազգային լրագրաց ստէալ յորդորանաց չեն ուզեր երե-

քական դահեկան վճարելով սոյն պարտքը բառնալ, և կատարեալ անտարբերութեամբ մը իրենց դիմող հաւաքիչներէն երես կը դարձնեն :

Յանցանքը երեք դահեկան աննշան գումար մը չվճարող ազգայինօց է թէ՛ այն երեք դահեկան գումարը պահանջող Տիար Կիւմիւշեանի : Հարկաւ ըստ փունջի Կիւմիւշեանի, որովհետեւ կերելի թէ Կիւմիւշեան իր քիչ շատ հարստութեամբը փունջի նման ազգանուէր և անկողմնակալ թերթի մը բաժանորդ ըլլալու պատիւը ըրած չէ :

Երբ Կիւմիւշեանի պէս ձեռնահաս անձ մը ազգային այլ և այլ գործոց մէջ իրեն պարտք ընկած հարկ եղած զոհողութիւնները կրնէ, ի՞նչ իրաւունք է երեւել ըսել թէ՛ քանի որ ազգասէր ես, ազգասիրութիւնդ փորձով հաստատելու համար այս ինչ եկեղեցւոյ կամ դպրոցի հարկը կամ երկու հարկը ոսկի պարտքը տուր :

Այս տեսակ առաջարկութիւն մը ընողին կոպտութենէ դատ ուրիշ ինչ անուն կրնայ տրուիլ : Մարդ մը իր ստակը փունջի համար շահած ըլլալու է, որ պէս զի փունջ որու որ տալ հրամայէ, ըստ նորին հրամանի՝ իր հարստութիւնը վատնէ :

Աստուած իմ, ի՞նչ օրերու հասանք, խմբագիր մը անամթաբար կենէ՛ այսպիսի արտառոց առաջարկ մը կրնէ հրապարակաւ, առանց զգալու թէ՛ այսպիսի առաջարկութիւն մը այսպիսի անպատշաճ կերպով ընելով՝ աւելի փաստ կը բերէ ազգին, քան օգուտ :

Ճիշդ այսպիսի պատճառներով է որ մեր ազգային հարուստներն ոչ թէ միայն ազգային գործերէ, այլ նոյն իսկ ազգին ալ դրամ տալէ հետզհետէ քաշուելու վրայ են, հարկաւ փունջի նման անձանց անքաղաքալար ցոյցերէն վերաւորուելով :

Վերջապէս օրինակ մը բերենք մեր այս ըսածը հաստատելու համար :

Համայն ազգը գիտէ թէ ժամանակէ մը ի վեր ազգային աղնուական և հարուստ դասէն վսեմ կառապետ պէյ Երամեան ազգային գործոց կամբարեանպատակ ձեռնարկութեանց մասնակցելէ ետ քայուած է, Շատեր կը բանբասեն յիշեալ մեծատունը, և առանց պատճառը գիտնալու կըսեն թէ ազգասէր չէ ողորմած չէ, ազգատասէր չէ և այն, և ոմանք աւելի առաջ երթալով՝ կըսեն թէ փոխանակ եկեղեցի մը շինելու՝ Պէոյիւքաթէի աւանց վրայ մղկթ մ'ալ շինել տուած է :

Սյս մեծատուն անձը չկարծուի թէ ազգին բռնաւ բարիք ըրած չէ իւր կենացը մէջ, ընդհակառակը Պէոյիւքաթէի եկեղեցին ու դպրոցը ի հիմանէ

վաւմ. Գէորգ պէյ Երամեան կառուցած առեն ինքն ալ մեծապէս մասնակցած է իր եղբոր այս բարեպաշտական գործին : Նոյնպէս Գէորգ պէյի հետ իր բաժինը չէ խնայած տալէ թէ Սամաթիոյ և թէ Խազիւղի եկեղեցեաց և վարժարանաց, սակայն մինչեւ ցարդ իր անունն անյիշատակ մնալէ զատ՝ շատ անգամ իր նկատմամբ եղած տարապարտ բամբասանքները լսելով՝ վշտացած և իրաւամբ մեկուսացած է ազգային շրջանակէ :

Կրնանք ասոր նման ուրիշ շատ մը օրինակներ ցոյցնել, որոցմէ մին է լուսահոգի Պայեան Կարապետ ամիրայն . որուն անթիւ բարիքներն առանց յիշելու՝ չխղճացին քանի մը անխիղճ անձինք զինքն «համալ» կոչելել այնպիսի բարերար անձ մը, որ վարժապետաց յարգը ճանչնալով՝ հազար դահեկան թոշակ կապած է Տէրոեանց պատուելիի, որ մինչեւ ցարդ անընդհատ ստանալու վրայ է :

Այս օրինակները հոս ցոյց տուինք ոչ թէ մեր հարուստ կենդանիներն ու մեռեալները շողոքորթելու համար . այլ իբրեւ հրապարակախօս մը՝ արդարութեան պարտը համարելով իշեցնել ուղեցինք այն ամեն անոնց, որք փութի նման օովոր են առանց ակնածելու այս կամ այն հարուստը վշտացնելու : փոխանակ քաղաքավարութեամբ և արդարասիրութեամբ անոնց զգացումները զրգուելով սիրաշահելու և միշտ երախտադիտական ոգւով դանոնք մեծարելու :

Մարդ տղու մը հետ անգամ եթէ խորխտարար վարուի, չկրնար տղուն սիրաւ շահիլ, ո՛ր կը մնայ հարուստ անձի մը դէմ այն ընթացքը բռնել և ըստպատել անկէ բարիք և օգնութիւն :

Հետեւեալ նոյ. 9 թուակիր նամակը Վանայ գաւառական վարչութեան կողմանէ Ամենապատիւ Տ. Ներսէս Ս. Պատրիարք Հօր գրկուած, և մէկ օրինակն ալ խմբագրութեանս հաղորդուած ըլլալով, կը փութամք հրատարակել մեր դիտողութեամբն հանդերձ :

ԹԻԻ 704

ԱՄՆՆ. Տ. Տ. ՆԵՐՍԷՍ ՍՐԲԱԶՄՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՀԱՅՈՑ
Ի Կ, Պօլս

Ամենապատիւ Սրբազան Տէր .

Ձեր քարձր Սրբազնութեան անձնական տկարութե-

նէն աւելի հայրենեաց ծանր հիւանդութիւնները ի նկատի առնելով, տարիէ մը ի վեր ազգային Պատրիարքարանէն քաշուած առանձնացաք յանմխիթար ցաւ ազդին ողջոյն, որ իւր վերակենդանութեան յոյսը մասնաւորապէս Ձեր սրբազնութեան անձնանուէր ջանից վրայ դրած էր :

Եւ մինչդեռ Հայաստանի համբերատար ժողովուրդը օրէ ցօր կսպասէր իւր ամենաարեւի Ս. Պատրիարքի այսչափ դուհողութեան արդեանցն, ցաւ էր մեզ լսել որ Կ. Պօլսոյ Երես . ժողովն յանակնկալս աճապարեց Ձեր սրբազնութեան հրաժարականն ընդունելու, որ իսպառ հակառակ էր Հայաստանի Հայոց կամաց եւ ողջմտութեան :

Հայաստանի գլխաւոր վիճակները թէպէտ ունին իրենց ներկայացուցիչները Երես . ժողովոյ մէջ, ինչպէս բազմաձայն վասպուրականն ունի «միմիայն» մէկ իրեափոխան յայդըր՝ այլ Կեդրոն . Երես . ժողովն այսպէս բացառիկ եւ ծանրակշիւ պարագաներու մէջ պարտաւոր էր Հայաստանի գլխաւոր կեդրոններու կամքն ստանալ նախապէս եւ ապա Ձեր քարձր Սրբազնութեան՝ Ազգին մեծ բարերարի հրաժարականն ընդունել կամ ոչ, զի Ձեր քարձր Սրբազնութեան հրաժարականի խնդիրն առաւելապէս Հայաստանի Հայոց կը վերաբերէր քան թէ Կ. Պօլսեցոց :

Արդ Սրբազան Տէր . յանուն Վասպուրականի ժողովուրդեան մեր սոյն անդարմանելի ցաւն յայտնելով հանդերձ, յոյս մեծ ունիմք որ Ձերդ սրբազնութիւնն իբրեւ անձնագիր հովիւ քաջ, աւելի ուժգնութեամբ կը շարունակէք Ձեր ջանքն ու խնամք Հայաստանի բազմակարօտ եւ լքեալ ժողովրդեան վրայ որոյ համար Ներսէս սրբազանի անուն միշտ մեծ եւ յաւիտեանս նուիրական պիտի մնայ :

Մնամք Ձերդ քարձր Սրբազնութեան

Ամենախորին յայգանօք

Նախազան

Խառն ժողովոյ Ազգային Վարչութեան Վանայ

ԽՐԻՍԵԱՆ

Դիւան Քաղ. ժողովոյ

Դիւան Կրօն . ժողովոյ

Առննադպիր

Առննապետ

Առննադպիր Առննապետ

Ս. Տ. ՍԵՐԳԵՅԱՆ Յ. ԹԵՐԶԻՊԵ. ԳՐԻԳՈՐ Բ. ԴԻՈՆԵՍԻՈՍ Բ.

1882 Նոյ. 9

Առաջնորդարան Հայոց Վան

Սոյն գիրն հրատարակելով՝ կը ցաւինք որ Ազգ. ժողովն այնպիսի սխալ որոշում մը տուած եղաւ հիմնելով իր տեսութիւնները Պատրիարք. Գեր . փոխանօրդ. Հօր բերած այն տեղեկագրին վրայ, որ ազգային ժողովէն բացօրոյ կամք կը պահանջէր, եւ միանգամայն Բ. Դրան առջեւ Ս.մեն . Սրբազան Պատրիարքի քաղաքականութիւնն ազդին աննպաստ կը յայտնէր :

Սակայն զարմանալին այս է որ մինչդեռ Ազգային ժողովոյ այս սխալն Կ. Պօլսէն հազարաւոր մղոն հեռի եղող Վանայ գաւառական Վարչութիւնը կը տեսնէ . մենք երեկուրնէ ի վեր տեսնելու վրայ ենք :

ԳԼԳՍՂ ԵՒ ԽԱՂ

Ժամանակաւ մեծահարուստ անուանի մարդ մը որ բաղմամբիւ զաւակաց տէր ըլլալով՝ մահուընէն վերջը թողուցած ժառանգութիւնը իր որդւոց կողմէն խաղաղութեամբ բաժանման վրայ կը մտնայ եղբր զիշեր ցերեկ :

Օրին մէկը յիշեալ անձը կեղծ հիւանդ ձեւա-
նալով՝ զաւակները իր բոլորտիքը ժողվելով՝ իր վեր-
ջին կտակը կաւանդէ այսպէս :

« Սիրելի զաւակներս, ես ահա կեանքս կնքե-
լու վրայ եմ, չըլլայ որ ձեզ թողուցած ժառանգու-
թիւնս մահուընէս վերջ ձեր մէջ խառնութեան պատ-
ճառ ընէք, ալ նայեցէք որ արդարութեամբ մէջեր-
նիդ բաժնելով՝ միաբանութեամբ վայելէք զայն, կաղաչեմ որ այս կտակիս աղէկ ունին զնէք, և զիս անհանգիստ չընէք գերեզմանիս մէջ ձեր անմիաբա-
նութեամբը ու ձեր ծակաշիւթեամբը :

Տղաքներն ամենքն ալ իրենց հօր ձեռքը մէկիկ մէկիկ համբուրելով՝ կուխտեն որ հնազանդ մնան իր այս վերջին բոլոր պատուէրներուն :

Այս միջոցին հայրերնին օրհնելով զիրենք Յա-
կոբ նահապետին պէս աշուրները կը փակէ :

Տղաք երբ կը տեսնեն թէ այլևս իրենց հայրը ապրելէ դադարած է, կսկսին տանը մէջ ահագին ո-
րորտամբ փրցնել, մին կըսէ : « հօրս մատանին իմս է, քանի որ ես եմ անդրանիկը » : Միւսը կը պօռայ « հօրս իրեօր ժամացոյցն իմս է, կենդանութեանը ինծի իոստացաւ օր մը » : Ուրիշ մը կը պօռայ, « հօ-
րըս ձին իմս է, մէկուն չեմ տար, քանի որ ինծի չափ դուք չէք կրնար աէղկ պահել » : Վերջապէս դեռ դադաղ չը բաժնի իրենց հայրը, տանը մէջ ինչ կայ չկայ մէջ տեղ բերելով կսկսին իրարու ձեռքէ յափշտակել և մեծ աղմուկ և ծեծկըւուք հանել, թիւթիւնիւ չալուխները մէկգմէկու գլուխ զարնելով՝ իրարու գլուխ պատռել, և զիրար անխնայ դանա-
կոծել :

Այս վայնասունն այն աստիճան կը բարձրանայ որ իրենց հօր համբերութիւնն հասնելով՝ կստիպուի դուրսը վեր վերցնելով և անկիւնը դռնուած իր սփորական ծխափայտն առնլով տղայոց վրայ վաղել ու ըսել, « դեռ դադաղս չվերցուցած՝ այս ապուր-
ները կուտեք կոր, այս էր ձեր ինձ ըրած ուխտը պահ մը առաջ » : Ա. քեզի ժամացոյց. — չաթ — : Ա. քեզի մատանի. — բաթ — : Ա. քեզի ձի. — քիւթ — : Այսպէս զոչելով՝ ամէնքն ալ լաւ մը կը տփէ և « կորսուեցէք, ես ձեզ պէս զաւակ չունիմ » ըսելով բոլորն առնէն կը վռնտէ :

Ճիշդ այս տեսարանը տեղի ունեցաւ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարքի հրաժարականն Ազգ. Ժողովէն ցաւ ի սիրտ ընդունուած օրէն մինչև այսօր :

Երբ Ներսէս Պատրիարքի հրաժարականն ազգը կամայ ակամայ ընդունիլ պարտաւորեցաւ, դաւա-
ռական առաջնորդք և վանահարք սկսան թուրի նման ի կ. Պօլիս թափիլ վերոյիշեալ ծակաշիւթ ժա-
ռանդորդաց նման : Կ. Պօլսոյ մէջ գտնուողներն ալ մինչգեռ Ներսէս Պատրիարք աթոռի վրայ եղած ա-
տեն՝ իրենց տան մէջ ծակամուտ եղած էին. բաց առ-
պարէղ գտնելով՝ սկսան օրը քառսուն ան-
գամ կամուրջն ու շուկայ վաղել, իսկ այն զգայուն և անկողմնակալ լրագրապետներն, չորք բաց ի Ներ-
սէսէն՝ Պատրիարքութեան արժանաւոր ուրիշ մարդ չունինք կը պոռային, սկսան « միտալ զամիշի » ի պէս իրենց գանտիտաները շարել և քան զՆերսէս աւելի արժանաւոր հռչակել :

Այն իղմիրեանն՝ որ գործօն դեր և պաշտօն ըն-
դունելէ կը խորշեր, օրը քառասուն բողոք ի Պատ-
րիարքարան կը թափէր, այն երեք խորէնները՝ որոնց կեանքէն ազգն անտեղեակ էր գրեթէ, այս փոթոր-
կին առթիւ իրարու դէմ հանուելով՝ բոլորովին ի հանդէս ելան, մէկուն փափկասուն, միւսին չըմաճի, և երրորդին ֆօտուլաճի անուանելով՝ մէկգմէկ բզիկ բզիկ ըրին : Այն Դիմաքսեան եպիսկոպոսը՝ առաջ-
նորդ եղած օրէն ի վեր հրապարակը տեսնուած չէր. Բ. Դրան Մէքթուպճի էֆէնտիին պէս սկսաւ լրագ-
րաց մէջ շարունակ նամակ տեղալ. որով անուղղակի կը հասկցնէր թէ « ես ալ կամ » : Այն Ալեքսան-
դրեան պօլը պօսը փառաւոր եպիսկոպոսը, օրը քա-
ռասուն անգամ իւսկիւտարէն կամուրջը, կամուրջէն իւսկիւտար կերթայ կուգայ, որ Ժողովուրդը զինքը չմոռնայ սա տաղը երգելով :

« Տէլի կէօնիւլ արդու իտէր Խթանպօլ Բաթ-
րիքլիի » :

Ակնոցաւոր Ապահունին ալ չմոռնանք. որ մե-
տաքսեայ հովանոցն ի ձեռքին, ադամանդեայ մատա-
նին ի ձեռքին, քէհրէպար թէսպիհն առած գիշեր-
ային միթիկներու կը նախագահէ, համազումաթի ձեռամբ ընտրելի կրօն. Ժողովոյ ցանկին պատրաս-
թեանն համար :

Հապա ո՛ր թողունք այն խեղճ պօհչաճին, ո-
ղորմելի մինթանճին, էյիպի ֆէաճին, Խասգիւղի լա-
փաճին, Տրապիզոնի թախօն, Ս. տեղեաց արապ օղ-
լուն, Ուլմազսի առիւծին մոնչիւնները, Իգմիրի Տի-
տանեան հսկային խոժոռահայեաց տեսութիւնները :

Մաղթանքճիներն ալ չմոռնանք, Տաճատն իւր հայրենեաց մէջէն, Պարտիզակցին փողոցներէն ու տա-

նիւններէն օրն ի բուն «տէօրթ նալ» վաղվզելով Տա-
ճառն իմ խոսքս պիտի ըլլայ» , կը պոռայ, վահանը
«եէլքէն օլուր պէղտէն, բաթըրիք օլուր պիղտէն» կա-
ղաղակէ :

Հա՛ւադումար ժողովն «նոն բօսիւմիւս» գոչելով
պատգամ կորոտայ, երես. ժողովն զոր ինչ գրեցի
գրեցի, պատասխան կուտայ :

Ա.գ.գ. ժողովոյ մէկ մասը զ՛հաղ. ժողով չճանչ-
նար, Հա՛ւադումար ժողովոյ մէկ մասն ալ զհրօն.
ժողով չճանչնար, վերջապէս երուսաղիմայ Պատրի-
արքն ալ երուստղիմատունէն այս ամէնը տեսնելով՝
«Չինկեանէ չալար, քիւրտ օյնար, պէն պէօյլէ տիւ-
րին կէօրմէտիմ» , կըսէ :

Այս միջոցին լրագիրք հմանք էջմիածնի կաթո-
ղիկոսի վախճանումը կը գուժեն : Նայիս պատրիար-
քութեան թիկնածու եպիսկոպոսներն պատրիարքա-
կան աթոռը փոքր տեսնելով՝ կսկսին կաթողիկոս ըլ-
լալու պատրաստուիլ :

Ներքեք ընթերցող, մեծ էջը ասոնք մեռցանք,
պատրիարքաց քննադատն Փափաղեան, եօթը շաբ-
թուան Թէրճէման Լէֆթեարի թերթերու մէջ եօթը
միլիոն էֆքէտր փոխելով՝ եօթը միլեար առող կը դը-
րաւէ իր անպլումաթիկոզութեան համբաւը արդարա-
ցընելու և Բ. Դրան բոյիթիքան խառնշտկելով՝ տէ-
րութեան վստահութիւնն ազգին վրայ հաստատել
կը ճգնի :

Ճիշդ այս ճգնաժամուն է որ յանկարծ Ներսէս
պատրիարքի վեհ, Սուլթանի հրամանաւ յաթոռ իւր
վերադարձը կայծակի արագութեամբ կը տարածուի
և Պօսոյ մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայր, չորս կողմ
և ամէն տեղ :

Այս անակնկալ լուրը կայծակնահար ըրաւ բո-
լոր տեղապահու և պատրիարքոս եպիսկոպոսները,
գանտիտոնի լրագրապետները, վարտաճի վարդա-
պետները, քուէնիս տասը ոսկիէն վար իւտարէ չընել
տալ ըսող խառն ժողովոյ անդամները, և այն ամէն
կոստակցութիւնները, որք թէ և գիշերն ի բուն կաշ-
խատէին, սակայն ի ծագել արեւու կը կորնչէին եւ
երեկունէ ի վեր՝ ալ բոլորովին կորնչեցան :

Այսպէս Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրի-
արքն ճիշդ յիշեալ մեծատան նման յանկարծ արթըն-
նալով և յաթոռ իւր վերադառնալով՝ վերջ տուաւ
այս բարեխնեան խառնակութեանց և անշխանական
քառասին ի մեծ բարեբաղդութիւն և յուրախութիւն
համայն սոգին :

Հետեւեալ նամակն Տէրոյնց պատուելիի կող-
մէն մեզ զրկուած լինելով՝ կը վուժամք հրատարա-
կել հաճութեամբ, կրօն ժողովոյ ուշադրութիւնն
հրաւիրելով այս մասին :

Մեծապատիւ Սիրելի

Ձեր պատուական Մամուլին մէջ ահա այս օր ես Մանր
ուսմունք Գրիստոնէական տեարակին դէմ բողոք գրել եմ
առ կրօնական ժողովն : Այս լուրը սուտ է. ես այդպէս բան
մը գրած չեմ, թէպէտ գրելու պատճառ ալ ունիմ, եւ կա-
րելի է որ կրօնական ժողովոյ այս մասին անհոգութիւնը
տեսնեմ նէ բան մը գրեմ. թէ որ կը հաճիք նէ այս համա-
ռօտ դիրս ալ Մամուլին յաջորդ թերթին մէջ նշանակէք :

Մնամ յարգանք

Մեծապատիւ Սիրելոյդ

Անկեղծ բարեկամ

ՅՈՎ. Հ. ՊԵՏ. ՏԵՐՈՅԵՅՑ

22 Նոյ. 1882

յուսկիւտար

Հին ատենները երկրի մը մէջ օրէնք կամ սովորութիւն
մը կար, որ նոր ամուսնացած կին մը պարտաւոր էր իւր
ամուսնոյն հարցնել եւ հաճութիւն լսողել թէ իւր ազգա-
կաններէն կամ բարեկամներէն որո՞ւ հետ խօսի : Երբ օր մը
այս սովորական հարցումը ըրաւ կին մը իւր նոր ամուսնոյն,
որուն՝ իւր ղանաղան անհաճոյ դործերովն ընաւ հաճելի չէր
եղած, այլը պատասխանեց՝

— Բաց ի ինձմէ որու որ կ'ուզես՝ աղատ ես երեսնալ
կամ խօսիլ :

Մարդուն մէկը կը պարտաւորի անխելի այնպիսի ռափ-
քիչի մը՝ որ իւր ծանուցեալ ապիկարութեանը պատճառաւ
չառ անգամ չառ վտանդներու հանդպցուցած էր իւր յա-
ճախորդներն :

Չօրադ սախրիչն անխելի միջոցին ուզելով խօսակցու-
թեան նիւթ մը բանալ հարցուց մարդուն .

— Կը ներէք սիրելիս, քանի՞ եղբայր էք :

— Մինչ այս ժամուս չորս եղբայր ենք, պատասխանեց
անխելոյդ :

— Այսուհետեւ :

— Եթէ դիպուածով ձեռքէդ ողջ առողջ աղատիմ,
դարձեալ նոյնքան ենք, ապա թէ ոչ՝ երեք կամ երեքուկէս
կը մնանք . . . :

ՀՈՂՄԱՀԱՐԻՆ ԼԵՁՈՒՆ

Ա. Հողմահարը գոց, լարը աջ թելին անցուցած . — Նշա-
նած մը կը փնտռեմ :

Բ. Հողմահարը գոց, լարը ձախ թելին անցուցած . — Նը-
շանուած եմ :

Գ. Հողմահարը շուրթերուն մօտեցնել . — Կը տարակուսիմ
վրադ :

Դ. Հողմահարին ծայրովը ճակտին վրայի մազերը յարդարել .
— Զքեղ կը մտածեմ :

Ե. Հողմահարի արագօրէն . — Զքեղ շատ կը սիրեմ :

Զ. Հողմահարի վանդաղօրէն . — Անաարբեր եմ քո մասին :

Է. Զայն յանկարծ գոցել . — Կը վախնամ որ գիի կը խաբու-
ր . Զայն վար թողուլ . — Քուկդ եմ :

Ը. Զայն սրտին տանիլ . — Սիրովդ կը տոչորիմ :

Թ. Հողմահարով դէմքին մի մասը ծածկել . — Զղուշացիր
ծնողներէս :

- ԺԱ. հողմահարին թերթերը համբել. — Կը բախճամ հետդ խօսիլ :
- ԺԲ. հողմահարին ծայրովը մեղմաբար արին զարնել. — Դեռ լաւ մը չգիտեմ թէ ինձ հաճելի ես :
- ԺԳ. առանց հովահարի պատուհանը երեւիլ. — այս երեկոյ դուրս չալիտի ելնեմ :
- ԺԴ. հողմահարով ուժգնապէս արը ծեծել. — անհամբեր եմ քեզ տեսնելու եւ սիրէ չիս :
- ԺԵ. ամբողջ ղէմքը հողմահարով ծածկել. — անպիտան ես :
- ԺԶ. հողմահարը դրպանը պահել. — սիրահար չեմ բնառեր :
- ԺԷ. հողմահարին վրայի նկարները յաճախ նկատել. — ինձ խիստ հաճելի ես :
- ԺԸ. հողմահարը երիտասարդի մը տալ. — ձախող նշան : Թարգմանիչ Դ .

Հետեւեալը որ Ազգային Հիւանդանոցի պարգեւաբաշխութեան օրն փոքրիկ տղու մը արտասանած մաղթերգն է, կը փութամբ հրատարակել ի գիտութիւն մեր ընթերցողաց :

Իհսմի զնմանէ տըր տէրէր օլունմազ աղազ
Հիչ պիր զիյնէթ օլմայընճա տուա ու նիյադ
Էթէնտիսիդէ քիմ պէյնիլ իմալ տըր միւթթազ
Հիւքիւմտարի ճիհան տըր եօզ անէ էնպազ
Ատիլ վէ գատիր տըր հալէմ կիպի պէնտէ նուազ
Փէս էտէմ սուրըտի գէպանի ալէնէն աղազ :

Համտէն սիւմմէ համտէն եարապպիլ Համիտ
Օլտու հէմասրի Սուլթան ապտիւլ Համիտ
Էյլէ էպէտլէ մէմնուն պէր թախտի Մէճիտ
Պաիզ ու չէվքէթ վէ սըհաթի ճէիտ
Սայէտի Հիւմայունուստա զըլ թէսյիտ
Հէփ խանէտանի հէմ րուանեանի միւրիտ
Տիւշմէնի տէօլլէթի օլա նապէտիտ
Ռեմուրի սալթանաթի սէհըլ ու սէտիտ
Ատլի տայիմ մէզիտ լէ վէճիլ չէհիտ
Հիւքմի իլէ մաքհուր գալիմանի փէլիտ :

ՊԵՏՐՈՅ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

1882 Նոյեմբեր 21

Աշակերտ Ս. Փրկչեան վարժա-
րանի

ՎԵՆԵՑԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

(Շարունակութիւն տես թիւ 966)

Դուքսը ընդունեցաւ այս առաջարկութիւնը մեծապէս զարմանալով օտարականին երիտասարդական գէմքին վրայ . որ վայելչապէս ծպտեալ էր, փաստաբանի զգեստին եւ անոր ծաւրերուն ներքեւ :

Քիչ ատենէն սկսաւ այս կարեւոր դատը . Պորկեայ շուրջ հայեցաւ, ու տեսաւ անողորմ Հրեայն :

տեսաւ նաև զՊասանիօն՝ Անթօնիօյին քով բաղմած օրհասական տաղնապաւ մը, եւ երկիւղով մը իւր բարեկամին համար, բայց Պասանիօն չէր ճանչնար իւր կինը ծպտեալ ըլլալուն համար :

Պորկեայի դժուար պաշտօնին կարեւորութիւնը իւր կանացի գթասիրտ արիւթիւնը աւելցուցեր էր, եւ քաջութեամբ յառաջեց այն ձեռնարկին մէջ զոր ստանձնած էր յաջողութեամբ աւարտելու եւ ամենէն առաջ Շայլօքին ուղղեց իւր խօսքը, նախ հաւանելով թէ ըստ վեներտկեան օրէնսգիրտաց՝ իրաւունք ունէր մուրհակին մէջ բացատրեալ տոյժը պահանջելու . ապա այնպիսի քաղցրութեամբ մը խօսեցաւ գթութեան ազնուականութեանը վրայ, որ բաց յանգգայ Շայլօքէն ամենուն սիրտն ալ յուզուեցաւ մանաւանդ երբ կըսէր թէ ինչպէս մեղմ անձրեւը յերկնից յերկիր կը կաթէր՝ այնպէս ալ էր նաև գրթութիւնը, եւ թէ գթութիւնը կրկին օրհնութիւն ունի, կ'օրհնէ նախ դայն որ կուտայ, ապա գայն որ կընդունի, թէ յայնժամ միայն ինքնակալները լաւաբարոյք են երբ իրենց թագը յաստուծոյ պարգև կը համարին . եւ որովհետեւ երկրային իշխանութիւնք յԱստուծոյ գան, այն պատճառաւ գթութիւնը պէտք է որ բարեխառնէ զարդարութիւնը . եւ այսու թախանձեց զՇայլօք՝ յիշելու թէ ինչպէս որ մենք գրթութիւն կը ինդրեմք յԱստուծոյ, նոյնպէս եւ մեր պարտիմք գթած գտնուելու :

Շայլօք պատասխանեց որ ինքը միայն մուրհակին մէջ յիշեալ տոյժը գիտէր : « Միթէ կարող չէ դրամը հատուցանել, » հարցուց Պորկեայ :

Այս խօսքիս վրայ Պասանիօ մէկէն վճարեց երեք հազար տուքաթը, ըսելով թէ դեռ այսչափ ալ ուզես պատրաստ եմ տալու, Զորս ձերժելով Հրեայն դարձեալ մէկ լիտր միս պահանջելով յԱնթօնիօյէ :

Պասանիօ ազաչեց զերիաասարդ փաստաբանը՝ ամէն ճիգն թափել օրէնքը սակաւ մի առ քաջքնել Անթօնիօյի կեանքը ազատելու համար : Բայց Պորկեայ ծանրութեամբ մը պատասխանեց որ օրէնքները յետ միանգամ սահմանելու, անփոփոխելիք են :

Շայլօք լսելով փաստաբանին այն խօսքը թէ « օրէնք մը չկրնար փոխուիլ, » Այնպէս թուեցաւ թէ նա ինպատու իրեն կը ջատագովէր, ու սկսաւ գոչել . « Դանիէլ մ'եկած է դատաստան ընելու . ո՛ր իմաստուն երիտասարդ դատաւոր, այսչափ կը մեծարեմ զքեզ . քանի՜ աւելի բաղմամեայ ես քան ինչ որ կ'երեւաս : »

Պորկեայն փափաքեցաւ այն ատեն մուրհակը

տեսնել, որուն մէջ հետեւեալը գրուած էր : « Այս մուրհակը կը պարտաւորէ զստորագրողը, և այսու կարող է Հրէայն ըստ օրինի լիար մի միս պահանջել, որ պիտի հատանի Անթոնիօի սրտի քովերէն : »

Այն ատեն Պորկիա ըսաւ Շայլօքին . « Կարելից եղիր, ընդունէ դրամը . և թող տուր որ պատուեմ թուղթը : »

Բայց անգուծն Շայլօք ոչ երբէք կը գլխարկէր, հողույս վրայ կերգնում, որ մարդկային ոչ մի դորաւոր լեզու կարող է միտքս փոխել տալ : » « Լաւ ուրեմն, Անթոնիօ, ըսաւ փաստաբանը, պէտք է որ կուրծքդ դանակին պատրաստես : »

Եւ երբոր Հրէայն երկար դանակ մը կը սրէր աւանայն փութով լիար մի միս կտրելու, Պորկիան կըսէր Անթոնիօի .

« Ըսելիք մ'ունի՞ս : »

Անթոնիօ պատասխանեց անխռով համակամութեամբ մը, որ խօսք մ'ունէր միայն ըսելու, և թէ արդէն պատրաստուած էր մահուան . և ըսաւ Պասանիօյին .

« Ինձ տուր ձեռքդ, Պասանիօ, մնաս բարեաւ . մի վշտանար երբէք քու պատճառաւ այսպիսի ձախորդութեան մէջ ինկնալուս համար : Յիշէ՛ զիս մեծարոյ տիկնոջդ, և պատմէ իրեն թէ որչա՛փ սիրեր եմ դեզ : »

Պասանիօն պատասխանեց խորին հառաչանօք մը .

« Անթոնիօ, տիկնոջ մը հետ ամուսնացայ, որ այնչափ սիրելի է ինձ՝ ինչպէս կեանքն . բայց կեանքն իսկ և իմ կինս և աշխարհն համօրէն չկրնար քու կեանքէդ աւելի սիրելի ըլլալ ինձ : Ամենայն ինչ կուղէի կորսնցնել և ամենայն ինչ զոհել այդ դէմին քու կեանքդ ազատելու համար : »

Պորկիա լսելով իւր ամուսնոյն այն բացատրութիւնը որ կրնէր իր առ ճշմարիտ բարեկամն Անթոնիօ շնորհաբար միայն ըսաւ Պասանիօյին որ « եթէ կլինդ հոս ըլլար իւր խօնարհ շնորհակալութիւնքդ պիտի մատուցանէր անշուշտ, լսելով իրեն համար ըրած խօսքերդ : » Իսկ Կրացիանօ, լսելով իւր տիրոջ ըսածները, ըսաւ Ներիոսայի աւանջէն որ բարտուղարի զգեստով Պորկիայի քով կեցած կը դրէր ինչ որ նա կըսէր : « Կին մ'ունիմ, և կերգնում թէ կսիրեմ զնա, կը բաղձայի որ յերկինս ըլլար նա, եթէ կարենար անդ որ և իցէ զօրութեամբ մը փոխել այս չարասէր Հրէին անագորոյն բնաւորութիւնը : » « Բայց ես կը փափաքէի յետոյ անոր դարձը, եթէ ամենահանգիստ տուն մը չէիր ուզէր, ըսաւ Ներիոսայ : »

Շայլօք գոչեց անհամբերութեամբ մը, « Ժամանակնիս չը կորսնցնենք, հրատարակեցէք վճիռը կաղաչեմ : »

Այս պահուս ամէնքն ալ ատենի ահաւոր որոշման կսպասէին, և ամենուն սիրաւ կը բարախէր Անթոնիօի համար :

Պորկիա հարցուց Հրէին թէ պատրաստած էր արդեօք լծակները միտք կշռելու համար, և յաւելցուց .

« Շայլօք՝ որ Անթոնիօյի մահուան միայն կը փափաքէր ըսաւ թէ « այսպէս բան յիշուած չկայ մուրհակին մէջ : »

Պորկիա պատասխանեց, « Թող նշանակուած չըլլայ, բայց այժմ դուք ո՞րը կընտրէք » ըստ իս լաւագոյն պիտի լինէր թէ որ կարեկցէիք : »

Հրէայն այս հարցմանց միայն սա կը պատասխանէր թէ « այնպէս բան չեմ գիտեր ես, և թուղթին մէջ չկայ : »

« Եթէ այդպէս է կրկնեց փաստաբանը . կրնաս կտրել լիար մի միս Անթոնիօյէն, օրէնքն իսկ հաւանութիւն կուտայ, ու ատենն ալ կը վճռէ : » Դարձեալ Հրէայն ազաղակեց, « ո՞ր մաստուն և անաշու դատաւոր Դանիէլ մը եկած է դատելու : »

Այս ըսելով նորէն դանակը կը սրէր ու դառնութեամբ մը Անթոնիօյին նայելով կըսէր, « շուտ ըրէ՛, պատրաստուէ՛ : »

« Սակայն վայրիկ մը կեցիր, հրէայ, ըսաւ Պորկիա . դեռ ժամանակը չեկաւ . թուղթիդ մէջ արեան կաթիլներու համար նշանակուած բան չկայ . ահաւասիկ ճիշդ թարգմանութիւնը . « լիար մի միս եթէ կտրած ատենդ մի կաթիլ և եթ քրիստոնէի արիւն հեղուս . բոլոր երկիրներդ ու ստացուածքներդ պիտի դրաւուի վեներակոյ կառավարութենէն : »

Արդ անհնարին կըլլար Շայլօքին առանց տրեան հեղման լիար մի միս հատանել Անթոնիօյի մարմինէն :

Պորկիային այս հանճարեղ գիւտովը, այսինքն թէ մուրհակին մէջ միս միայն նշանակուած էր՝ և ո՛չ արիւն, Անթոնիօի կեանքը ազատեց . և ամէնքը կը զարմանային երիտասարդ փաստաբանին ոյսօրինակ ճարտարամտութեանը վրայ, որ այնչափ յաջողութեամբ այս գիւտը մտածեր էր, և ծերակուտի ատենին մէջ ծափահարութեան ձայներ լսուեցան :

Յայնժամ կրացիանօ, Շայլօքին արտասանած բառերը ինքը սկսաւ կրկնել :

(Շարունակելի)

Ա Զ Դ

Մասին լրագրոյ խմբագրապետ մեծ . Տիար Կարապետ Իւթիւնեանի որդի :

ՏՈՔԹՈՐ ԵՒՈՒԱՐԴ Կ. ԻԻԹԻՃԵԱՆ

պատիւ ունի ծանուցանել Արդոյ Հասարակութեան թէ ամեն օր ժամը 6էն 10 կը գտնուի Պօլիս , կամուրջին դիմացը Բիւշիւկեան էֆէնտիի դեղարանն , եւ հիւանդ կընդունի : Կիւրակի օրերը նոյն դեղարանին մէջ ժամ 5էն 8 ձրի կը նայի աղքատաց :

Մնացեալ ժամանակները պատրաստ է հիւանդաց այդիւն , կամ իւր տան մէջ ընդունիլ , ի Պէշիկթաշ , Փոսթա ճատտէ , թիւ 34 :

ՍԵՊՃԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԴ . ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՅՈՑՅ

1883 ՏԱՐԻՈՅ

ԱՐԱՄԵԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աղգային Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել Մեծարդոյ հասարակութեան թէ 1883 տարւոյ ընդարձակ օրացոյցը ի լոյս ընծայուած է ի նպաստ Աղգային Հիւանդանոցի :

Հոգաբարձութիւնը ամեն ջանք ի դորձ դրած է ներկայ տարւոյն ընդարձակ օրացոյցը ճշմարտութեամբ զանազան կարեւոր տեղեկութեամբք եւ դիտելքք , ինչպէս որ ընթերցողը կը տեսնէ բացի համառօտ տարեցոյցէ մը , կը պարունակէ նաեւ Թուրքիոյ համայն վիճակագիրը , Օսմանեան դեսպանը եւ հիւպատոսը ի զանազան աշխարհային ընդարձակ վիճակագրութիւնք : Աւստրիոյ Պէշիքայի , Բերուի , Յորթուկալի , Մեծին Բրիտանիոյ , Գերմանիոյ , Տանիմարգայի , Զուիցերիոյ , Իտալիոյ , Ճաքոնի , Մեքսիկոյի , Միացեալ-Նահանգաց , Յունաստանի , Շուէտ-Նորվեգիոյ , Չիլիի , Չինի , Պարսկաստանի , Պրէզիլիոյ , Բուսաստանի , Սպանիոյ , Ստորին-Նահանգաց եւ Ֆրանսայի մի ընդարձակ ժամանագրական պատմութիւն իրենց իննցից որ կսկսի 1880 յուլիս 1էն մինչեւ 1882 նոյեմբեր 7 , նոր կանոնագիր հեռագրութեանց Թուրքիոյ , Նեհ (Թարիֆա) հեռագիր միջազգային թելերու , Եւրոպական զանազան ազգաց նամակատուներ , ժամանակացոյց սուրհանդակաց Օսմանեան թղթատարութեանց , Սակագին Եւրոպական Տաճկաստանի երկաթուղեաց , ընկերութիւնք չոգեւոր շաւարակութեան , Խրաքիլէ մախսուէ , Աւստրոյ-Հունկար Լոյտ . Մէսաթըրի-Մարիթիմ , Նաւոզէք Մէսաթըրի-Մարիթիմի չոգենաւուց , Բաքէ էնէ նաւուց ընկերութեան , ցուցակ հեռաւորութեանց միջերկրականի եւ սեւաւ ծովու քաղաքաց , տոկոսաւոր եւ պարգեւաւոր արժէթուղթք գլխաւոր տէրութեանց Եւրոպիոյ , Ս . Փրիլի Աղգային Հիւանդանոցի վիճակագիրը , այլ եւ այլք որ կարի հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւնք կը պարունակեն , երկու հանելուկներ զորս լուծողին Արամեան գրատունը յատկացած է քանակական Ֆրանքի Հայերէն կամ Ֆրանսերէն գրեանք : Յուցակ գլխաւոր աղգաց դրամներուն Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ դրամներուն հետ բաղդատեալ եւ զանազան ազգեր :

Կը գտնուի Աղգային Հիւանդանոցի դրամներակը ի Մեծ Նոր խան միջնայարկ թիւ 49 , Արամեան տպարանն եւ բոլոր գրաւաճառաց քով :

Ընդարձակին գինն 3 դահեկան

Պարդին » 1 »

Կ Ի Ի Ս Թ Ա Վ

Բայ որ Գօղի սոյն կատարեկան եւ ծաղրաշարժ վիպասանութիւնք որ իմ երաշխաւորութեանս ներքեւ թերթ առ թերթ կը հրատարակուէր , այժմ ամբողջացած ըլլալով ըստ դրամաճառաց քով կը դադարէն եւ կեդրոնափոխին է Գրատունն :

Նաեւ այս առթիւ կը ծանուցանեմ յարդոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ Կաղանդի համար շատ տեսակ գրքեր պատրաստուած են :

Միայնգամայն վենետիկի վիէնայի եւ Իզմիրի տպարաններէն ելած դրեանք եւս կը դադարեն : Գաւառներէ մեզ ուղղեալ յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդութեամբ կը կատարուին :

Յ. Յ. ԶԵՆՃԻՐՃԵԱՆ

Մահմուտ բաշա թիւ 239

Ա Զ Դ

Արտաքին գործոց պաշտօնապան թղթակցութեան սենեկի վաղեմի անդամներէն Յովհաննէս էֆէնտի Մարգարեան , որ երբեմն Մանասթըր վիլայէթի Թարգմանչութեան եւ յետոյ Բերայի , Իւսկիւտարի եւ Կ . Պօլսոյ ատեաններուն մէջ առաջին քննիչ դատաւորութեան եւ երբեմն Անդրիանուպօլսոյ կուսակալութեան մէջ Օրթաքէոյ դաւաղին ընդհանուր դատախազութեան պաշտօններն վարելով , քսան տարիէ աւելի Կայսերական բարեխնամ կառավարութեան յառաջած է , այս անգամ ըստ օրինի իրաւագիտական քըննութիւն տուած եւ Արդարութեան պաշտօնատունէն փաստաբանութեան առաջին կարգի վկայականը ստացած ըլլալով , պատիւ ունի ծանուցանել Արդոյ Հասարակութեան որ ամէն կարգի պատժական եւ անարարական գործոց փոխանորդութիւն պիտի ստանան :

Կեդրոնափոխին է Ղալաթա Բիւրէքճիլէր փողոցին մէջ Զիվէր պէյ խան վերի յարկ 17 թիւ սենեակը :

ԳՐՈՐԾԱԿԱՆ ԲԵՐՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Երկասիրեաց Թովմաս Թէրզեան

Աղգային բաղմարդին զրադէտ եւ կայսերական վարժարանին դասատու Թ . Թէրզեան էֆէնտի այս անգամ իւր Անի ոճով Բերականութեան Բ . մասը ի լոյս ընծայած է վենետիկի Միսիթարեան հարց մաքուր տպագրութեամբ :

Անի ոճն իրեն կատարեալ եւ դիւրուսոյց մթնոս , ամեն Գաղղիագէտ աղգայիններէ ընդունուած ըլլալով , մեր կողմանէ գովեստ չուայիլ աւելորդ կը համարեմք , եւ կը հրաւրեմք զմեզայարգ սուրբիչս եւ զխաւաքողս որ փութան սոյն Բ . մասէն ալ լաւ օգուտներ քաղել :

Կը ծախուի ամեն Հայ գրաւաճառաց քով , գին 6 դահեկան : Կեդրոնափոխին է Միսիթարեան Հարց գրատունը ի Բէրշէմպէ բաղար , Սեղրոս խան :

ԻՄԱԿԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

ԴԵՐՈՐԳ Յ ԱՅՎԱԶԵԱՆ